

[Hans Hansen (Rorby).]

frivillige. Endelig kan peges på betydningen af frihedskæmperne under besættelsen og den danske brigade o. s. v. Der kan ikke være tvivl om, at de unge vil melde sig, og der skabes herved efter min mening en ganske anden ånd i hele vort militære beredskab og mulighed for det kammeratskab, som er nødvendigt, og som ganske savnes, hvor der er tale om tvang.

Retsforbundet har fremsat et forslag til beslutning af rigsdagen om en ændring i forsvarsordningen. Det blev ikke færdigbehandlet i forrige samling. Dette forslag bygger på frivillighed og vil vise eksempler på, hvordan man kan løse vore forsvarsproblemer på grundlag af den bestående forsvarsordning og de internationale forpligtelser, som rigsdagen har vedtaget. Det vil blive fremsat igen i denne samling.

Der er indenfor den danske officersstand adskillige modstandere af den tvungne værnepligt, og jeg er klar over, at tvang er ganske forældet. En kendt engelsk militærforfatter, en højtstående officer, Liddell Hart, har skrevet en bog, hvori han retter en knusende kritik mod den tvungne værnepligt, og hvori han påviser, hvilken forskel der under sidste krig blev observeret mellem tvangsudskrevne soldater og frivillige, især med hensyn til slagkraft og effektivitet. Jeg skal nøjes med at henvise til denne bog og anbefale, at særlig befalingsmænd og den højtærede indenrigsminister og den højtærede forsvarsminister læser den.

Vi vil med interesse følge med i det fortsatte arbejde med forslaget i et udvalg, men vi kan ikke stemme for det, så længe det indeholder tvangsudskrivning. Vi mener, det er fuldkommen bagvendt at tro, at der skal anvendes tvang for at forsvare vor frihed.

Nu står vi altså overfor et forslag om en ændring i forsvarsordningen; men det er i virkeligheden værnepligtsloven af 1849, der drejer sig om. Den er i princippet ikke blevet forandret, men den er blevet forbedret på adskillige områder. Der var stor debat og modstand under rigsforsamlingens behandling af loven i 1849, og gamle Grundtvig, som talte om værneviljen i vort folk, sagde omtrent sådan: Et folks værnevilje kan kun vises ved, at man frivilligt stiller sig til rådighed for landets forsvar, og, føjede han til, også kun derved, at man fri-

villigt stiller midler til rådighed til en opbygning af forsvaret. Jeg tror egentlig, man kan sige, at disse ord, der blev sagt for 100 år siden, kan gælde akkurat lige så godt i dag. Vi kan ikke være bekendt i et opløst land som vort at opretholde tvang på dette specielle område. Mere end nogensinde er det nødvendigt, at man føjer et nyt led ind i opbygningen, så man kan få et tillidsforhold frem og få bekræftet udtrykket „folk og værn“ i dets egentlige forstand.

Alfred Jensen: Kommunisterne er indforstået med, at værnepligtsloven trænger til revision. Jeg vil i lighed med de andre ærede ordførere udtale min anerkendelse af det store arbejde, som indenrigsministeriets udvalg af 1948 har gjort til klarlæggelse af problemerne omkring værnepligtslovgivningen. Det betyder dog ikke, at jeg godkender alle de betragtninger, der er anstillet. Det betyder heller ikke, at jeg godkender den indstilling, der er kommet fra udvalget. Man skal jo gøre sig klart, at det arbejde, der her er præsteret, er præget af de omstændigheder, hvorunder man tumler med denne lovgivnings revision, de forøgede krav om mandskab, ikke alene fra hæren, men også fra de andre organer, som er bygget op i tiden efter krigen, hvilket altsammen kan sammenfattes under begrebet militarisering. Man sporer tydeligt i det foreliggende forslag, at det er udarbejdet under hensyn til de gigantiske krav, Atlantpagten stiller om mandskab til vort forsvar.

Vi kommunister godkender ikke de betragtninger, der ligger til grund for Atlantpagten, d. v. s. landets udenrigs- og militærpolitik. Når vi ikke gør det, godkender vi naturligvis heller ikke de bestræbelser, der udfoldes for at pålægge en større del af befolkningen større militære byrder, end tilfældet har været indtil dato. Derfor kan vi ikke gå ind for det foreliggende forslag til revision af værnepligtslovgivningen. Jeg skal ikke komme ind på alle de forhold, der gør, at vi nærer betænkeligheder. Jeg vil hovedsagelig holde mig til de to ting, som er mest iøjnefaldende: at man så at sige udvider værnepligtsområdet og endvidere gør det vanskeligere for de unge at klare deres uddannelse, deres fremtidige udvikling.

Da vi behandlede forsvarsloven, gennemførtes der en forlængelse af den periode, hvori den enkelte skulle stå i lægdsrullen.